

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูในโรงเรียนเขตอำเภอสามโคก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
**Desirable School Administrators Characteristic of Teachers in Schools as
Samkhok District under Pathumthani Primary Education
Service Office Area, 1**

นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์,
ทัศนีย์ ทิพย์คงคา และ เอก เกิดเต็มภูมิ
มหาวิทยาลัยปทุมธานี
**Noraset Chumwong,
Tasane Thipkongka and Eak Keidtemphumi**
Pathumthani University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: mongkon.j@ptu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูในโรงเรียนเขตอำเภอสามโคก และ 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนเขตอำเภอสามโคก จำนวน 321 คนจาก 22 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนเขตอำเภอสามโคก สุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง 175 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า 1) คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูในโรงเรียนเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูในโรงเรียนเขตอำเภอสามโคก โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์; ครู; โรงเรียนเขตอำเภอสามโคก

Abstracts

The objectives of this study to: 1) desirable school administrators characteristic of teachers in schools as Samkhok District under Pathumthani Primary Education Service Office Area 1; 2) comparison to desirable school administrators characteristic of teachers in schools as Samkhok District under Pathumthani Primary Education Service Office Area 1 to classified by educational levels and work's experiences, the population used in this research was 321 teachers in Samkhok district schools from 22 schools. Sampling using tables of Krejcie and Morgan were 175 people. The instrument used in the research was a 5-level estimation scale questionnaire with a consistency index ranging from 0.80-1.00 with a confidence value of 0.91. The statistics used in the data analysis were as follows: Frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and one-way analysis of variance.

The results showed that: 1) Desirable Educational Institution Administrator Characteristics of Teachers in Samkhok District Schools Under the Office of Pathumthani Primary Educational Service Area 1, overall and in each aspect were at a high level in all aspects. 2) Teachers with different educational backgrounds and working experiences had opinions on desirable educational institution administrators' characteristics of teachers in Pathumthani Primary Educational Service Office Area 1. The schools in Sam Khok District were not different in general and in each aspect.

Keywords: The Desirable Characteristics; Administrators; Administrators of Educational Institutions

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาในมาตรา 49 ไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รวมทั้งผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิตย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ รัฐต้องจัดการศึกษา อบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษา อบรม เกิดความรู้คู่คุณธรรมจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สร้างเสริมความรู้และปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ (ราชกิจจานุเบกษา, 2550 : 15)

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ก่อให้เกิดกระแสการตื่นตัวของครูอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทั้งหลายปรับเปลี่ยนไปสู่การจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นความรู้คู่คุณธรรมอย่างมีคุณภาพเพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของคนไทยที่พึงปรารถนาการบริหารงานตามกรอบ

ภารกิจของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ ดำเนินการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา และความคาดหวังของสังคม (ธีระ รุญเจริญ, 2553 : 10) ทั้งนี้การจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาในอนาคต ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักว่า การศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการเตรียมทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมสร้างอย่างสร้างสรรค์โรงสังคมให้น่าอยู่ พร้อมกับการรู้จักปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ไม่หลงใหลกับวัตถุนิยมจนเกิดปัญหาทางสังคมนานัปการ ดังนั้น การจัดการศึกษาหรือการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคม ตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศโดยมุ่งความเป็นเลิศทางด้านคุณภาพการศึกษาควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนนั้น จำเป็นต้องอาศัยคุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษาที่ดี มีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้บริหารเปรียบเสมือนตัวจักรสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สามารถก้าวเข้าสู่โลกแห่งการแข่งขัน รวมทั้งมีคุณธรรมประจำใจและคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างสงบสุข (ศุภมาส วิสขนาม, 2560 : 1-2)

การบริหารสถานศึกษา คืองานในหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งจำแนกเป็นหมวดหมู่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะงาน ตามโครงสร้างของการจัดองค์กร ตามระบบการศึกษาและตามแนวคิดของนักบริหารการศึกษาแต่ละคน บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญต้องใช้ความเป็นหัวหน้าในการใช้อำนาจและตำแหน่งที่มีในการบริหารจัดการให้การศึกษากิจการของสถานศึกษาได้บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ผู้บริหารต้องมีความเป็นมืออาชีพ ผู้บริหารเปรียบเสมือนจอมทัพสำคัญที่จะนำพาองค์กรให้ก้าวไปในกระแสแห่งการปฏิบัติรูปได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ผู้บริหารในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางบริบทหลากหลายส่วนนั้น น่าจะเปรียบได้กับผู้บริหารมืออาชีพ เปรียบประดุจหัวจักรสำคัญของขบวนรถไฟ ยุคปฏิรูปการศึกษาที่จะทำหน้าที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนขบวนรถไฟไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ได้โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพ คุณภาพ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในเขตพื้นที่การศึกษา (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2553 : 27-28)

ดังนั้น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารย่อมมีผลโดยตรงต่อครูและบุคลากรที่ทำงานในโรงเรียนด้วยเพราะหากครูมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมของผู้บริหารก็หมายความว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความศรัทธาต่อผู้บริหารก่อให้เกิดความเต็มใจและให้ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจในการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพที่ดีแต่ในทางกลับกันถ้าผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ไม่ตรงกับความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษาขวัญและกำลังใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาจะขาดหายไปอาจทำให้หน่วยงานนั้นล้มเหลวได้ กระบวนการบริหาร จัดการศึกษาไม่สามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ถ้าขาดความร่วมมือของผู้ร่วมงาน ผู้บริหารที่ดีต้องสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนร่วมงาน จะต้องใช้หลักการประสานสัมพันธ์เชิงบวก โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารที่เป็นหัวใจของการบริหารงาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดี

นั้น ต้องสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่อย่างจำกัด ในการตัดสินใจมีวิสัยทัศน์กว้างไกลกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน สามารถจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานเป็นทีมมุ่งสู่เป้าหมายที่กำหนดได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์พร้อมที่จะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตลอดทั้งทำงานเชิงรุกมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีการใช้แผนเป็นตัวชี้ที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย เป็นผู้ใฝ่รู้ เป็นนักอ่าน เป็นนักคิด เป็นนักเขียน มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ และที่สำคัญจะต้องมีคุณธรรมในการปกครองบังคับบัญชา ดังนั้น การบริหารการจัดการศึกษาที่ดีของผู้บริหารต้องอาศัยความกล้าหาญในการตัดสินใจรวดเร็ว ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ (แสงแข ทิพย์อักษร และปิ่นนิชา อุตตะมะเวทิน, 2564 : 658-667)

คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถทำให้การบริหารงานบรรลุผลสำเร็จตามต้องการและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะผู้บริหารที่มีคุณลักษณะทางด้านบุคลิกภาพความสามารถในการบริหารงานด้านวิชาการ และความเป็นผู้นำ นอกจากนี้ การปฏิบัติตนของผู้บริหารยังส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน รวมทั้งขวัญและกำลังใจของครูด้วยซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำสูงตลอดจนมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง และความเป็นประชาธิปไตย หากผู้บริหารมีคุณลักษณะและความสามารถที่เหมาะสม ก็จะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ร่วมงานในองค์กร ตลอดจนชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้น สามารถผลักดันสถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จตามที่ต้องการ และเป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ (ศุภมาส วิสีขนาม, 2560 : 2)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 321 คนจาก 22 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2563 โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 175 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านวิสัยทัศน์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารงานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านวิสัยทัศน์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม 2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) 3)

สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดประเด็นของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามปฏิบัติการของตัวแปรในการวิจัย 4) นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence: IOC) กำหนดค่า IOC ตั้งแต่ .60 ขึ้นไปถือว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80-1.00 5) นำเสนอแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try – Out) กับครูจำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach Lee Joseph, 1974 : 74) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2) ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม 3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปพบกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 175 ฉบับ โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเก็บแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้ 1) ค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะของตัวอย่าง เพื่อจำแนกลักษณะทั่วไปของตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน 2) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูในโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมาย 3) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูในโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t – test for Independent Samples) และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance: ANOVA) และการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) กรณีผลการวิเคราะห์สอดคล้องเป็นไปตามสมมติฐานแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย

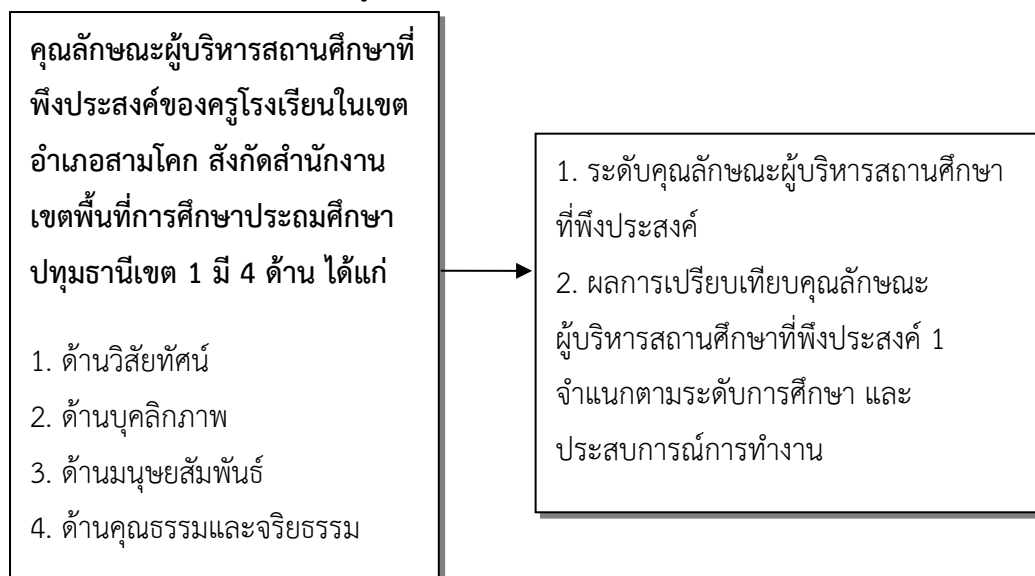
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1) สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation)

6.2) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ F-test (One-Way Analysis of Variance: ANOVA) และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาประมวลเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานของครูในโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 175 คน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 57.71 มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 42.29 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 58.29 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 25.71 และมีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 16

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านคุณธรรมและจริยธรรมผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านวิสัยทัศน์	4.36	0.68	มาก	1
2. ด้านบุคลิกภาพ	4.33	0.71	มาก	4
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.34	0.70	มาก	3
4. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.34	0.68	มาก	2
รวม	4.34	0.69	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.68) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.68) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.70) และด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.33$; S.D. = .71) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนในเขต
อำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามวุฒิ
การศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	วุฒิการศึกษา				t	p
	ปริญญาตรี (n=91)		สูงกว่าปริญญาตรี (n=27)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านวิสัยทัศน์	4.33	0.48	4.44	0.47	1.08	0.91
2. ด้านบุคลิกภาพ	4.25	0.59	4.56	0.46	2.79*	0.04
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.31	0.53	4.44	0.55	1.14	0.64
4. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.29	0.53	4.53	0.52	2.01*	0.05
รวม	4.30	0.53	4.49	0.50	1.76	0.63

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต
1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพและด้านคุณธรรมและจริยธรรม
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนในเขต
อำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามวุฒิ
การศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. ด้านวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	1.18	2	0.59	2.44	0.08
	ภายในกลุ่ม	25.75	115	0.22		
	รวม	26.93	117			
2. ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	0.21	2	0.11	0.31	0.73
	ภายในกลุ่ม	38.61	115	0.34		
	รวม	38.82	117			
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	0.40	2	0.20	0.69	0.51

	ภายในกลุ่ม	33.35	115	0.29		
	รวม	33.75	117			
4. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.22	2	0.11	0.37	0.69
	ภายในกลุ่ม	33.35	115	0.29		
	รวม	33.57	117			
	ระหว่างกลุ่ม	0.24	2	0.12	0.95	0.50
รวม	ภายในกลุ่ม	24.17	115	0.21		
	รวม	24.41	117			

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายที่เน้นการพัฒนาการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการยกระดับการศึกษาของชาติให้มีมาตรฐานการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ตลอดจนการสนับสนุนข้าราชการครูและบุคลากรสนับสนุนการศึกษาให้มีความก้าวหน้ามั่นคงในอาชีพเพื่อที่จะสามารถปฏิบัติได้อย่างเต็มกำลังความรู้ ความสามารถ และเต็มใจที่จะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ในการบริหารงานและจัดการศึกษาที่เหมาะสม อีกทั้งผู้บริหารก็ได้มีการเตรียมความพร้อมก่อนที่จะมาเป็นผู้บริหารตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทำให้คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีความเหมาะสมไม่ว่าจะเป็นความสามารถทางสติปัญญา ความเป็นผู้มีประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมการยอมรับนับถือ และความเป็นผู้มีบุคลิกภาพในความเป็นผู้นำซึ่งคุณลักษณะของผู้บริหารเหล่านี้ย่อมมีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเต็มสิริ ทิพย์จันทา (2553 : 70) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต ทั้ง 5 ด้าน คือด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านมนุษย

สัมพันธ์ และด้านความเป็นผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของจินดา พุ่มสกุล (2553 : 74) ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในภาพรวม อยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ความรู้ และมนุษยสัมพันธ์ งานวิจัยของสุนันทา พ่วงทอง (2556 : 8) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในทรรศนะของครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในทรรศนะศึกษาของครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดภูเก็ต ในภาพรวมอยู่ในระดับพึงประสงค์มากที่สุด โดยมีคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาคือคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ งานวิจัยของสุนน สุขเอียด (2556 : 56) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูอาจารย์ในเครือโรงเรียนส่องแสง อำเภอลำดวน จังหวัดสงขลา พบว่า ความต้องการของครูอาจารย์ต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูอาจารย์ในเครือโรงเรียนส่องแสง อยู่ในระดับมากทุกด้าน งานวิจัยของบุษบา คำนนท์ (2559 : 66) ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ งานวิจัยของพรทิพย์ สุขเอียด (2560 : 48) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 ตามทัศนะของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าเพศ โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิชาการ ครูเพศหญิง มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสูงกว่าเพศชาย ระดับการศึกษาพบว่าโดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิชาการ ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านวิชาการ ครูที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี

และงานวิจัยของแสงแข ทิพย์อักษร และปิ่นนิชา อุตตะมะเวทิน (2564 : 658-667) ที่ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอศรีสวัสดิ์ 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอศรีสวัสดิ์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.26$) รองลงมา คือ ด้านคุณสมบัติส่วนตัว ($\bar{X} = 4.20$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสังคม ($\bar{X} = 4.13$)

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2.1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรม และจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้เปิดโอกาสและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาการฝึกอบรมจากหน่วยงานต้นสังกัด หรือจากหน่วยงานอื่นที่ได้จัดขึ้นตามความสนใจ ความต้องการหรือความถนัดของบุคลากร ดังนั้นบุคลากรจึงได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจึงส่งผลให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีแนวคิดต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเต็มสิริ ทิพย์จันทา (2553 : 70) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันในภาพรวมมีความแตกต่างกันและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูผู้สอนแต่ละวุฒิการศึกษามีความคิดเห็นต่างกันเกือบทุกด้านยกเว้นด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ งานวิจัยของจินดา พุ่มสกุล (2553 : 74) ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาได้บริหารงานโดยกำหนดแผนงานและโครงการใหม่ๆ อยู่เสมอ มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองและสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสวงหาความรู้ และวิทยาการใหม่ๆ ที่ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีตลอดเวลา เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยการรับฟังความคิดเห็น

ของผู้อื่นและให้ความเป็นกันเอง เปิดโอกาสให้ทุกคนร่วมกันแก้ไขปัญหา เคารพนับถือให้เกียรติซึ่งกันและกัน ทำงานด้วยความจริงใจ มีการสร้างขวัญกำลังใจและให้การยอมรับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมีเหตุผล และเป็นที่เคารพรักใคร่ของผู้ใต้บังคับบัญชา จึงทำให้ครูผู้สอนไม่ว่าจะมีประสบการณ์มากหรือประสบการณ์น้อยมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษบา คำนนท์ (2559 : 66) ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ งานวิจัยของสมพงษ์ นาคเจือ (2558 : 78) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตาม ทัศนะของข้าราชการครูโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ งานวิจัยของศุภมาส วิสัชนาม (2560 : 54) ที่ได้ ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของแสงแข ทิพย์อักษร และปิ่นนิชา อุตตะมะเวทิน (2564 : 658-667) ที่ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาตามทัศนะของครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอกศรีสวัสดิ์ 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีเพศ และประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและภาพรวมไม่ ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านวิสัยทัศน์ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูต้องการให้ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อให้ บรรลุเป้าหมาย มองการณ์ไกล สามารถคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล และมีความสามารถในการสื่อสาร อธิบายแนวทางการปฏิบัติงานได้ เห็นความสำคัญในการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ ในการปฏิบัติงาน สามารถมองภาพรวมของภาระงานและวางแผนการบริหารจัดการได้ดี มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์กำหนดเป้าหมายและทิศทางการ ปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ร่วมงานเข้าใจและมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ส่งเสริมผู้ร่วมงานและให้โอกาสในการ นำความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆมาใช้ในการปฏิบัติงาน และให้ความสำคัญในเรื่องข้อมูลข่าวสารติดตาม ความเคลื่อนไหวทันต่อเหตุการณ์

1.2 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูต้องการให้ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน มีความเสียสละในการปฏิบัติงานเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก มีกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อยกับทุกคน สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน มีความเมตตากรุณาให้อภัย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้ร่วมงาน มีความยุติธรรมรับฟังเหตุผล และซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

1.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูต้องการให้ผู้บริหารใช้คำพูดที่เหมาะสมและสุภาพอ่อนโยนกับทุกคน มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนได้ดี สร้างบรรยากาศที่เป็นกัลยาณมิตรในหน่วยงาน สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน ที่สำคัญคือให้เกียรติและยกย่องชมเชยผู้ร่วมงานและผู้อื่น ใช้คำพูดที่เหมาะสมและสุภาพอ่อนโยนกับทุกคน มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนได้ดี สร้างบรรยากาศที่เป็นกัลยาณมิตรในหน่วยงาน สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน มีความสามารถในการจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมาย มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ทักทายผู้ร่วมงานก่อนเสมอ มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงานด้วยความเต็มใจ ให้เกียรติและยกย่องชมเชยผู้ร่วมงานและผู้อื่น

1.4 ด้านบุคลิกภาพ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูต้องการให้ผู้บริหารมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี แต่งกายสะอาด สุภาพ เหมาะสมกับความเป็นผู้นำและถูกต้องตามกาลเทศะ ความสุขุมรอบคอบในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน กล้าคิด กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องบนพื้นฐานของควมมีคุณธรรม มีความเชื่อมั่นในตนเองและยึดหลักของควมมีเหตุผล มีความกระตือรือร้น คล่องแคล่วในการทำงาน เป็นผู้บริหารที่ยึดมั่นในหลักของประชาธิปไตย มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี เป็นคนจริงใจ เปิดเผยตรงไปตรงมา และมีบุคลิกลักษณะท่าทางสง่าผ่าเผย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของครู ผู้ปกครอง หรือนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- จินดา พุ่มสกล. (2553). *คุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เต็มสิริ ทิพย์จันทา. (2553). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปตรวจสอบและประเมินภายนอกกรอบสาม*. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- บุษบา คำนนท์. (2559). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในทัศนะของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรทิพย์ สุขเอียด. (2560). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลา.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550". (24 สิงหาคม 2550). *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 124 ตอนที่ 47 หน้า 15.
- ศุภมาส วิสีชนาม. (2560). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์. ค.ม.(การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สมพงษ์ นาคเจือ. (2558). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุมน สุขเอียด. (2556). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูอาจารย์ในเครือข่ายโรงเรียนสองแฉง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุนันทา พ่วงทอง. (2554). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2553). ผู้บริหารโรงเรียน: บทบาทและความท้าทายในยุคปฏิรูปการศึกษา ไทยในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561). แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2.
- แสงแข ทิพย์อักษร และ ปิ่นนิชา อุตตมะเวทิน. (2564). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอศรีสวัสดิ์ 2. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 7 (1), 658-667.
- Cronbach Lee Joseph. (1974). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper and Row Publishers.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3). 607-610.